

Noccaea alpestris

Nomenclatuur/Etymologie

De wetenschappelijke naam *Noccaea alpestris* is samengesteld uit de geslachtsnaam *Noccaea* en de soortaanduiding *alpestris*. Het geslacht *Noccaea* is vernoemd naar de Italiaanse botanicus Domenico Nocca (1758–1841). De soortaanduiding *alpestris* is afgeleid van het Latijnse *alpes* (de Alpen) en de toevoeging *-estris* (van, behorend tot), wat 'uit de Alpen' of 'alpiene' betekent. Dit verwijst naar de typische groeiplaats van deze plant in bergachtige en hooggelegen gebieden. De plant is ook bekend onder de oude geslachtsnaam *Thlaspi* en wordt in sommige talen aangeduid als 'alpenboerenkers' of 'alpen-scheefkelk'.

Foto: Peter Hellings

Taxonomie

Noccaea alpestris is een soort die behoort tot de Kruisbloemenfamilie. De taxonomie van het geslacht *Noccaea* is complex en is in het verleden vaak ingedeeld geweest bij het geslacht *Thlaspi*.

- Rijk: *Plantae*
- Orde: *Brassicales*
- Familie: *Brassicaceae*
- Geslacht: *Noccaea*
- Soort: *Noccaea alpestris*

Synoniemen

Vanwege de historische verwarring en de splitsing van het geslacht *Thlaspi* in meerdere geslachten, kent *Noccaea alpestris* verschillende belangrijke synoniemen. De meest voorkomende is *Thlaspi alpestre* Jacq.. Andere synoniemen zijn onder meer *Noccaea crantzii* F.K. Mey., *Thlaspi alpinum* (Crantz) Crantz, *Thlaspi montanum* subsp. *alpinum* (Crantz) Bonnier & Layens, *Thlaspi montanum* var. *alpinum* Crantz en *Thlaspi subapterum* Freyn.

Eventuele variëteiten en cultivars

Noccaea alpestris is een wilde en variabel voorkomende soort binnen een botanisch complex, waardoor er geen bekende, wijdverbreide commerciële cultivars in de tuinbouw zijn. De wetenschappelijke aandacht richt zich meer op de ondersoorten en variëteiten die de soort in het wild vormt in verschillende berggebieden van Europa. De soort vormt vaak lokale populaties die variëren in bladvorm, haargroei en de precieze vorm van de vrucht (hauwtje). Variëteiten worden vaak beschreven als onderdeel van een breder *Noccaea* complex in alpiene gebieden. Een soort die qua habitat en uiterlijk verwant is en soms wordt verward of als deel van het complex wordt gezien, is *Noccaea fendleri* (alpen-boerenkers uit Noord-Amerika), maar dit is een aparte soort.

Familie

De plant behoort tot de familie *Brassicaceae* (Kruisbloemenfamilie), ook bekend als de Mosterdfamilie. Deze familie staat bekend om zijn vier bloembladen die in de vorm van een kruis gerangschikt zijn en omvat veel bekende planten, zoals kool, radijs en andere boerenkerssoorten.

Hoogte

Noccaea alpestris is een overblijvende, kruidachtige plant. De plant groeit rechtopstaand en bereikt een bescheiden hoogte, meestal variërend tussen de 10 en 40 centimeter. De bloeistengel rijst op vanuit een basale bladrozet.

Bloemkleur

De kleine bloemen van *Noccaea alpestris* zijn meestal wit. Ze zijn in kleine trossen gerangschikt aan het uiteinde van de bloeistengels. Soms kunnen de bloemen een lichte roze of mauve tint vertonen, afhankelijk van de specifieke populatie en groeiomstandigheden.

Bladkleur

De bladeren van de basale rozet zijn meestal spatelvormig of ovaal. De stengelbladeren zijn kleiner, zittend en omsluiten de stengel met kleine oortjes. De bladkleur is doorgaans blauwgroen of grijsgroen.

Bloeiperiode

De bloeiperiode van deze alpenplant is vrij lang en strekt zich uit over de lente en zomer. Afhankelijk van de hoogte en de lokale klimatologische omstandigheden, kan de bloei beginnen in de late lente en aanhouden tot de vroege zomermaanden, van mei tot juli.

Standplaats

Noccaea alpestris is een plant die specifiek voorkomt in bergachtige, alpiene en subalpiene habitats. De plant groeit het liefst op open, rotsachtige hellingen, puinhellingen, en in alpiene graslanden. De bodem moet goed doorlatend zijn en bij voorkeur kalkhoudend, en de plant vereist volle zon.

Herkomst

De plant is van nature inheems in de bergketens van Centraal- en Zuid-Europa, met name in de **Alpen** en aangrenzende gebergten. Het verspreidingsgebied strekt zich uit over de Pyreneeën, de Alpen, de Apennijnen en de Balkan. Het is een typische vertegenwoordiger van de hooggelegen bergflora.

Soort Gewas

Het is een overblijvende, kruidachtige plant (*vaste plant*). De plant overleeft de winter met behulp van een overlevingsstructuur aan de grond, wat typisch is voor de planten in koude berggebieden.

Vermeerderingswijze

De plant kan worden vermeerderd door zaad. Zaaien gebeurt meestal direct op de gewenste locatie of kan worden voorgezaaid in de herfst of het vroege voorjaar. Als vaste plant kan deze zich ook verspreiden door het vormen van nieuwe rozetten naast de moederplant.

Klimaatzone (usda-zones)

Als alpiene plant is *Noccaea alpestris* doorgaans zeer winterhard en bestand tegen strenge vorst. Hoewel er geen specifieke USDA-zones voor deze soort gedefinieerd zijn in de context van commerciële teelt, kunnen veel verwante alpenplanten gedijen in zones zo koud als USDA Zone 3 tot 6, wat wijst op een hoge tolerantie voor koude winters.

Insecten

Zoals veel *Brassicaceae*-soorten trekt *Noccaea alpestris* met zijn bloemen kleine bestuivers aan, waaronder verschillende soorten vliegen en kleine bijen. De witte bloemen zijn gemakkelijk toegankelijk en dienen als een vroege voedselbron in de vaak schaarse alpiene omgeving.

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Bronvermelding

https://en.wikipedia.org/wiki/Noccaea_alpestris <https://plants.sc.egov.usda.gov/plant-profile/NOFEG> <https://www.biotaxa.org/bichn/issue/view/11563/4123>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat (<i>Noccaea alpestris</i>)
Nomenclatuur/Etymologie	<i>Noccaea</i> (vernoemd naar D. Nocca), <i>alpestris</i> (uit de Alpen, alpiene).
Taxonomie	Familie: <i>Brassicaceae</i> , Geslacht: <i>Noccaea</i> , Soort: <i>N. alpestris</i> .
Synoniemen	<i>Thlaspi alpestre</i> , <i>Noccaea crantzii</i> .
Eventuele variëteiten en cultivars	Geen commerciële cultivars bekend; variëteiten en ondersoorten in het wild.
Familie	<i>Brassicaceae</i> (Kruisbloemenfamilie).
Hoogte	10–40 cm.
Bloemkleur	Wit (soms lichtroze of mauve).
Bladkleur	Blauwgroen of grijsgroen.
Bloeiperiode	Mei tot juli (late lente tot vroege zomer).
Standplaats	Volle zon, goed doorlatende, rotsachtige/kalkrijke grond (alpiene/montane habitats).
Herkomst	Bergketens van Centraal- en Zuid-Europa (Alpen, Pyreneeën, Apennijnen).
Soort Gewas	Overblijvende, kruidachtige plant (vaste plant).
Vermeerderingswijze	Zaaien.
Klimaatzone (usda-zones)	Niet gespecificeerd (zeer winterhard, mogelijk zones 3-6).
Insecten	Trekt kleine bestuivers (vliegen, bijen) aan.